

ajándékozott. Amint rámeredtem, nedves tekintetem előtt körvonala olykor megket-
tőződött, megremegett, aztán hol közeledett, hol távolodott, elhomályosult, vagy tűn-
dőkölt újra föl-fölragyogva, végül az álom közeledtével, mintha egész nap erre a kris-
tályhangra vártam volna, megszólalt, és búgni kezdett.

Takács Zsuzsa

A TEST IMÁDÁSA

Mikor már búcsúzóul szeretkeztek,
és nyitott szemmel figyelte a látványt,
kéjesen meg-megvonaglott, eltorzult
az arca, szinte sikoltozott az aktus
gyönyörétől, a pusztítás és a pusztulás,
a rongálás, a hidak fölégetésének örömétől,
az idő kerekének megakasztásától, a küllők
elferdítésétől, a bőrükbe fúródó fém-
szilánkok sebző táncától, a kötelékeken
ejtett ezer vágástól, végső szétnyisszantásától,
a testére zuhanó test rokoni idegenségének
felismerésétől, a mozdulataikból áradó
eltökéltségtől. Sírt örömeiben testükből
a szeretet sóhajtásszerű távozása miatt,
sírt, mert úgy vélte, az felel, akit most
büntetnek, a hónapok óta érzett,
alattomosan terjedő fájdalomért, a lélek.

Bertók László

SZEMÉLYISÉG, AHOGY ESIK SZÉT

Személyiség, ahogy esik szét,
s el-elkapja még egy-egy részét,
s próbálgatja, mint az egészet,
és nem érti, hogy ki a részeg,

s a pillanat, ahogy magára,
rádöbben a katasztrófára,
s menekülne, hogy igen, nem, de,
s ellene fordul minden tette,

s a meghasonlás, ahogy végül
a zubbonyába beleszédül,
s keringőzik, mint az a másik,
akivel közben egyé válik.

EGYÜTT ÉLNI A FÁJDALOM

Együtt élni a fájdalom,
hallgatni mintha, mintha nem,
tudni, hogy más is, sőt, nagyon,
s csak a halott esélytelen.

Bár azt is ki? Mindig van egy,
vagy több (közelben is), aki
szerencsétlenebb, betegebb,
jogosultabb ordítani.

Vagy nincsen? Mindenki maga
szenvedi, éli meg, ahogy
a mindenség pora, sava
testből, lélekből kimozog?

Zápor György

VIRÁG DÓRA

Én is beszélek, az ügyfélszolgálatos is beszél. Én sem értem, ő sem érti. Én azt sem, amit kérdezek, ő azt sem, amit válaszol, csak mondjuk, zavarban vagyunk, utánam még meglehetősen sokan várnak, mögötte bármikor felbukkanhat hallgatózni egy kolléga, hát halkán ejtjük a szavakat, amiért ő mintha hálás lenne, én meg így nem igazán hallok, de végül is mindegy, hisz nem sokat konyítok ezekhez a dolgokhoz, bár érzésem szerint ő sem.

Nem működik a bankkártyám, már amennyire egy plasztiklapra lehet a működést érteni, szóval nem tudok vele pénzt felvenni, vásárolni, egyenleget lekérdezni, vagyis semmi értelmeset kezdeni. Kis probléma egy banknak, hatalmas bosszúság az embernek, mondta a bankonauta, miután elutasította az automata. Irány a fiók, helyezzenek vissza jogaimba, tegyenek egyenlővé a többi emberrel, mert valljuk meg, hasonló az

ézés, mint mikor a delikvens segge alól kirántják a kocsiját, vagyis letaszítják egy úgy-mond alantasabb régióba, a tömegközlekedők közé. Egy autószervez akár napokra keltethet olyan érzést az emberben, mintha visszaminősítették volna. Már amennyire megfigyelhettem.

Na de nekem most a bankkal van ügyem, tán életemben harmadszor, ebből egy volt a bankszámlanyitás, egy valami adategyeztetés, hogy biztosak legyenek, nem vagyok maffiózó, vagy ha mégis, azért tudjam, hogy tudják, merről hány méter, hol a bejelentett lakhely, most meg egy reklamáció, úriemberesen észrevétel, közönségesebben panasz.

Nem tudok pénzt felvenni, vásárolni, egyenleget lekérdezni. Harmadjára mondom ezt, persze halkán, és jön a csendes válasz, de csak foszlányokat sikerül kihallanom a suttogásból. Megfordul a fejemben a bátortalan gondolat, tán hangosabban kéne tudtára adnom, miért jöttem én ide, belerondítva a saját munkaidőmbe, felborítva az egész napomat, hisz délután maradhatok tovább, csúszva az estébe, későn hazaérve, már aligha moshatok – kopog a szomszéd, amint meghallja a mosógépet, hisztérikusan veri a fűtőtestet, fellármázva az egész házat, nagyobb zajt csapva, mint egy kukásautó reggel hatkor –, a világlelkeztetési sorozatot is lekésem a Spektrumon, szóval egy nap magánélet ugrott. Ezért legalább egy picit értelmesebb felvilágosítást, netán segítséget szeretnék kapni. Persze mindezt csak fontolgotom, de valamit megsejthetett belőle, mert elhallgat, és kissé hitetlenkedve nyitva felejt a száját, azután durcásan hátradől a székében, és a monitort kezdi bámulni.

Megbánom, hogy gondolkoztam. Ezt is megérzi, mert békülékenyen kérdezi, milyen megoldást javaslok. Én semmilyen, hisz nem tudom, mi a baj, csak azt érzékelem, hogy nem tudok pénzt felvenni, vásárolni, egyenleget lekérdezni. És mivel ezt már negyedjére mondom, érződik a hangomon az ingerültség, sőt a suttogásról is normál beszédre váltok, hallja csak valamennyi kollégája meg a mögöttem várakozók, tudják meg mindahányan, mennyire tehetetlen, alkalmatlan ez az ügyintéző. És valóban kiterébélyesedik az incidens, mert valahonnan hátulról előkerül egy másik ügyfélszolgálatos, és kérdi, tőlem éppúgy, mint kollégájától, miben segíthetne.

Na jó, nagy levegő, elmondom ötödjére, hogy miért is vagyok kénytelen itt ülni. Meglepetésemre az én ügyintézőm bólogat, megerősít, javasolja a kártyacserét, csupán másfél hét, addig a bankfiókban tudok pénzt felvenni, utalni, és higgyem csak el, ez a legbiztosabb megoldás, a másik bólogat, mosolyog munkatársára, nekem biccent, továbbáll.

Mondom, hogy hát jó, de nem lehetne-e itt és most üzemképessé tenni a kártyát, mert ez mégis jobban megfelelne nekem.

Hihetetlen, hogy nem tudom megérteni, hogy ez a legbiztosabb és talán egyetlen járható út, de ha nem tetszik, akkor persze mélyebben is beleáshatják magukat, ám az akár hetekig is eltarthat, és valószínű, annak is a csere lenne a vége, ami ugye újabb másfél hét. Ezt már ő is normál hangerőn mondja, hallják csak a kollégái meg a mögöttem várakozó ügyfelek, milyen egy értetlen, keckeckedő kis pöcs vagyok.

És tovább dagad az ügy, már mögülem is beszél valaki, hogy mit szórakozom ott, ahelyett, hogy mennék a dolgomra, mert így csak feltartom a többieket.

Az ügyfélszolgálatos kattintgat az egérrel, közben rákérdez, hogyan döntöttem.

Akkor legyen a csere. Mindenki megkönnyebbül, előkerülnek a nyomtatványok, aláírok egyszer, kétszer, háromszor, megköszönöm, hallom, ezért vannak, egyszerre mondjuk, hogy vizslát, becélzom a kijáratot, megindulok, a helyemen már más.

Az ajtóban az vár, aki megjelent mérsékelt hangoskodásomra. Tessékel, hogy tartsak velem az irodába, elnézést szeretne kérni az előbbiekért, mondom, nem tesz sem-

mit, inkább mennék, özön dolgom van. Mégis erősködik, hát ráállok, de csak tényleg egy perc, rohannom kell. Mosolyogva előreenged, bent hellyel kínál, kérdi, innék-e kávé, üdítőt, elhárítom, leülök, leül, kezdi, hogy ne haragudjak, de a kolléga még próbaidős, csupán egy hete dolgozik élesben, azelőtt csak tompában, elméletben gyakorlat, de ugye mindenki volt kezdő, még egyszer bocsánat, fogadjak el egy csekélyke ellentételezést, és reméli, továbbra is őket választom. Megígérem, persze, semmi baj, én is elvesztettem a fejemet, kérek elnézést. Ugyan, ne vicceljek! Ez az ő hibájuk, mosoly, kézfogás, reméljük a vizontlátást, kikísér, indulnék dolgozni, szólnak utánam, várjak, ottfelejtetem a gyereket.

Á, biztosan nem, hisz nekem olyan nincs, mármint gyerek, majd később lesz, de most semmi ilyesmivel, vagyis gyerekekkel nem rendelkezem.

Ne szabódjak, mondják, fogadjam csak el, az enyém, hisz előbb nem utasítottam vissza az ellentételezést. És a kissrác, lehet olyan ötéves, vigyorogva jön, megfogja a kezem, azt mondja, apa, és már híz is maga után, menjünk haza, kéri, és jobb híján arrafelé ráncigál, amerre az imént én is megindultam. Aki a bankból hozta utánam a fiút, mosolyogva int, hogy menjek, vigyem, hess.

Beülünk a kocsiba, ő is előre, kérem, menjen hátra, segítek neki bekötni az övet, visszaülök a kormányhoz, gondolkoznom kell, mit is tegyek, végül telefonálok, kivenném a maradék három napot ebből a hétből, zokszó nélkül megadják, nem kérdeznek semmit, hálát érzek.

A gyerek kérdi, engem hogy hívnak. Kicsit selyp. Megtudja, azután nagy komolyan kijelenti, hogy ő Bálint. Pontosabban Bájint. Megnevettetett, indítok, megyünk haza.

A visszapillantóból figyelem, nézelődik, brümmög és vezet is, lassításkor fékcsikorgást utánoz, tudja, hogy nézem, visszavigyorog. Egy hosszabb pirosnál elbóbiskol, és nem is ébred fel, míg a ház előtt meg nem állunk. Ott felpattan a szeme, kapcsolná ki az övet, segítek neki, kiszáll, bezárom a kocsit, indulunk a lakáshoz. Az ajtó előtt a lépcsőn egy fiatal nő ücsörög, jöttünk feláll, ők, szia, Dóri, szia, Bálint.

Felém fordul, nevét mondja, Virág Dóra, nevem mondom.

Javasolja, kerüljünk beljebb, zavaromban hebegek, de ajtót nyitok, mutatom az utat, hellyel kínálom őket.

Dóra tájékoztat, hogy a hivataltól jött, firtatom, melyiktől, tudtomra adja, a Banki Ideiglenes Elhelyezőtől. Nem hallottam róla, felvilágosít, létezik, higgyem csak el, bár nem publikus, de törvényes, mutatja az igazolványát, hitelesnek látszik.

Kérdezném, de magától is mondja, hogy azért van itt, megfelelttem több teszten, ilyen volt a januári lakásbeadás meg még néhány eset, de mindet nem sorolná, ha visszagon-dolok, úgyis rájövök. És most végre működésképtelen lett a bankkártyám, vagyis de-hogy végre, szóval értem meg, ez egy új szolgáltatás, amolyan csereautó, vagyis de-hogy csereautó, inkább lelki segély, harmóniateremtés, stresszoldás a hivatali huzavonás napokra. A családosoknak jár az autó, az egyedülállóknak a család. Némileg zavarban van, de folytatja, őt rendelték ki a gyerek mellé, és meg kell mondania, nagyon meg van elé-gedve a körülményeimmel, ezért az elkövetkező pár napra, míg tart a kártyamizéria, ideköltöznek, sőt, már bepakolt az egyik szobába, kulcsot a vízvezeték-szerelők másol-tak, hisz mondta, a beázás is hozzájuk tartozott. Már magabiztos.

Épp tiltakoznék, de mosolyogva csendre int, nem hinné, hogy ellenemre lenne a dolog, hisz elég simán eljutottunk idáig. És valóban, nem mutattam különösebb ellen-állást, mikor nekem adták a gyereket, vagy engem adtak neki, szóval egyszerűen ha-zahoztam, még a nevét is ő mondta meg kérés nélkül, a lakásba is beengedtem mind-kettőjüket.

Azért azt tudni szeretném, meddig maradnak, megmondja, amikor az új kártyámért megyek a bankba, akkor ők is visszakerülnek. Másfél hét.

Mosolyog, ha nem gond, kicsomagolnának, rendbe szedné Bálintot meg saját magát is. Nem gond.

Ebédet én készítek, míg tesznek-vesznek. A gyerek hamar előkerül, segíteni szeretne, hát adok neki egy doboz tejfölt, kevergesse. Gyorsan megunja, mást is akar csinálni, nyaggat, adjak neki még munkát, ám nem jut eszembe semmi, de semmi. Kezdek kétségbeesni, ő meg csak lóbázza a lábát, jelezve, nagyon unatkozik. Firtatja, van-e játékom, mondom, nincs, legfeljebb a számítógépen, ott is csak sakk, azzal biztosan nem tud játszani, mondja, hogy de igen, én erősen kétlem, mégis odaültetem a képernyő elé, rakok alá még két párnát, elindítom a programot, nézi, kattintgat, teljesen belefeledkezik, én visszasompolygok a konyhába.

Előkerül Dóra is, érdeklődik, hol van Bálint, mutatom neki, ő nézi, ahogy játszik, aztán a karomnál fogva kihúzza a szobából. Délután vennünk kell neki játékokat meg pár ruhát és a kocsiba gyerekülést. Mondom, ahhoz előbb vissza kell menni a bankba, vagy ha nem abba, hát egy másikba, hisz rossz a kártyám, nem tudok pénzt felvenni, vásárolni, egyenleget lekérdezni. Biztosít, hogy ezzel nem kell törődnöm, az ő plasztikja üzembépes, a Banki Hivatal töltötte fel kizárólagosan e célra, erre a másfél hétre ennyit igazán magukra vállalhatnak, fogadjam csak el, és mutatja, hogy tényleg van neki, nézzem, látom, a név Virág Dóra, semmi hivatal, nem szólok.

Ebéd után Bálint alszik, mi beszélgetünk a nappaliban, kérdezek, de nem sokat tudok meg, annyi világos csak, hogy engem a munkahelyem ajánlott a választhatók listájára, ő, mármint Dóra hivatalnokként került ide, közbevágok, csak nem mint anya?, mondja, nem, dehogya, felpattan, kimegy, mindkettőnknek hoz kávét, és a délutáni programot vázolja.

Beszerelem a gyerekülést, addig ők ketten a lakásban vacsorát főznek, mire végzek, elkészülnek, eszünk, Bálint szinte alszik, én is hosszúkat pislogok, Dóra rendet rak, megfürdeti a gyereket, elalszom a konyhában. A lány ébreszt, pizsamaszerűségben van, kér, menjek, tegyem rendbe magamat. Néz, nézem, pirulunk, elköszön, aludjak jól, valami hasonlót motyogok, eltűnik.

A fürdőszobában új törülközők, tusfürdők, ezmegeaz, pluszban egy pici és egy nagyobb fogkefe.

Reggel megtudom, hol az óvoda, esetenként majd nekem kell a gyerekért jönnöm, az óvónő apukának szólít, majd Dórával beszélget, Bálint eltűnik a többiek közt, köszönünk, viszonozzák, viszlát, apuka. Remélem, nem hallotta senki.

Egész nap rettegek a délutántól, amikor vissza kell mennem az oviba. A lányt kérelem, hogy jöjjön velem, ő mosolyogva, de határozottan visszautasít, ez ma az én rezortom, nincs apelláta. Félek, de bemegyek Bálintért, másik óvónő van ott, kérdi a nevet, a vezetékét is, megmondom a sajátom, á, igen, és már öltözteti is, biztosít, nagyon sokat fejlődött az utóbbi fél évben. Kérdem, mióta ismeri, közli, hároméves kora óta, és kicsit leteremt, hogy máskor valamivel előbb érjek ide, mert a gyerek már türelmetlenkedett. Hümmögök valamit. Semmi baj, szia, Bálint, viszlát, apuka.

Otthon mutatja, mit rajzolt az óvodában, szerintem firka, de nem szólok, mégis látja rajtam, amit gondolok, elveszi a lapot, Dórával nézegetik, a lány álmélkodik, hú, de jó, nagyon ügyes vagy, holnap is hozd haza! Büszkén rakja elé újra, nézzem csak meg jobban, igen, nagyon szép, mondom, és elszáll a maradék kedvem is. A lány sem szól már, vacsora, fürdés, Bálint alszik. A lány vonzó, úgy látszik, estére szépül, hát nézem, észreveszi, viszonozza, aludni megy.

Reggel már vidámabb, legalábbis várakozó, megnyugszom. Az óvónő, mint tegnap, állandóan apukázik, persze Dóra, az Dóra, csak nekem jár ez a hülye félhivatalos megszólítás. A kocsiban megkérdem, mi a terv mára, a lány átengedi a döntést, én otthon akarok olvasni, aludni, hisz ha már szabadságon vagyok, pihenni is kellene egy pötytyet, nem lelkesedik, de rám hagyja.

Másfél órája nem haladok a könyvvel, mert ott ül a szobában, távkapcsol a legidétlenebb műsorokra, azután a filmek közt keresgél, kivesz egyet-egyét, kérdi, miről szól, mondom, ott van a borítón, de ő tőlem szeretné hallani. Nem tudom elmesélni, sosem tudtam, nem is szeretek ilyesmivel próbálkozni. Na jó, kiválaszt egyet, nézni kezdi, persze hangosan ahhoz, hogy figyelni tudjak a könyvre. Nem akarok a hálószobába visszavonulni, sejtem, modortalanság lenne, inkább cselt eszközlök, bezárkózom a WC-be olvasni. Kisvártatva szól, ne aggódjak, megállította a lejátszót, nem maradok le semmiről. Ennyire hülye nem lehet, hát nem érti, hogy egy kicsit magamra akarok maradni?! Kijövök, kézmosás, nagy levegő, a könyvet visszateszem a polcra, sóhajtvá leülök, mosolygok, ő boldog, legalábbis annak tűnik, indítja a filmet, végignézzük. Gyorsan összedob egy ebédet, eltüntetjük, én mosogatok, megköszöni, visszamegyünk a nappaliba, megint filmet keres, beletörődöm. Elindítja a lejátszót, de oda sem figyel, kissé zavarban van, ám kis idő múlva megkérdezi, tetszik-e nekem, mármint ő. Meglep, de mondom, hogy igen, persze. Elszontyolodik, közli, ez nem hangzott valami meggyőzően. Tudakolom, mi a baj, azt válaszolja, hagyjuk. Hagyom. Megy a film, nem nézzük.

Együtt indulunk Bálintért. A kocsiban várok, míg kijönnek. Utazunk haza, mi hallgatunk, csak a gyerek beszél, hogy mi minden történt, mi volt az ebéd, be nem áll a szája, csak mondja és mondja, de most jó, rossz lenne a csend. Megállunk a kisboltnál, ahol évek óta vásárolok. Senki sem akar a kocsiban maradni, hát mindhárman bemegyünk. Köszönök, a boltos lány viszonzozza, aztán harsányan, szia, Dóri, szia, Bálint, ők egyszerre, szia, Móni.

Este ülünk ketten a tévé előtt, a gyerek már alszik, most takartam be, pont úgy lerúgja a plédet, mint én.

Kérdem Dórát, honnan ismeri a boltost, mondja, mindig is oda járt vásárolni. Próbálom megtudni, milyen régen ismeri Bálintot. Régóta. Kimegy a konyhába, poharakat hoz, egy üveg bort, kéri, bontanám ki. Koccintunk, iszunk, visszaülök, mellém telepszik, nagy a fotel, elférünk, jó érzés. Átkarolom, nem tiltakozik, megcsókolni nem merem, a vállamra hajtja a fejét.

Hétféle. Aludnék sokáig, nem lehet, jön Bálint, ugrál az ágyamon, dögönyözi az oldalam, rádobom a nagypárnát, elborul, de már pattan is föl, mint egy gumiasztalról, püföli a fejem egy kispárnával, hát egy nagy túrófot fogom hagyni magam, kifulladásig agyabugyaljuk egymást, aztán csak kapkodjuk a levegőt.

Végre pihenés, evés, alvás. A gyerekkel elmegyünk újságot venni, meg esetleg sütit, ha nyitva a cukrászda. Nyitva. Vásárolunk vagy ötfélét elvitelre, meg egy-egy krémet, amit itt eszünk meg. Cukrászda, ablak melletti asztal, egy kávé, konyak, az utca bámulása, mindig szerettem volna kipróbálni, most az első kettő jön csak össze, sebaj. Kérek Bálintot, mióta ismeri Dórát. Mondja, hát hisz ő az anyukája, nem tudtam? Nem. És én ki vagyok? Apu. És Dórának én kije vagyok? Ezt nem igazán érti, inkább hagyom, kérsz még krémet?, ühüm, azt is megeszi, indulunk haza.

Korán kelés, zuhany, mire rendbe szedem magam, terítve a konyhában, pirítós, rántotta, egy pohár paradicsomlé. Nem szoktam reggelizni, nem is vagyok éhes, de most ennem kell, látszik Dórán, örömet akar szerezni. Gyorsan bekapok pár falatot, köszönöm, már megyek is, kérdi, mikor jövök, megsaccolom, az ajtóban egy pillanatra meg-

csókol. Mielőtt bezállnék a kocsiba, felnézek, mindketten az ablaknál, integetnek, viszsza-intek, mint a reklámokban. Jó nekem.

Bekapcsolom a számítógépet, dolgoznék, nem megy, hétfő van, de ezt bekalkulálva is szétszórt vagyok, túlságosan. Az asztalomon Dóra és Bálint képe. Gyorsan a többiekre nézek, ki rakhatta ide, de semelyikük sem tűnik a tettesnek. Délben szólnak, menjünk ebédelni, egyikük a képre néz, mondja, elmehetnénk megint a partra abba az étterembe, ahol tavaly is voltunk, ránk férne egy-két korsó sör, meg Dórákat sem látta azóta, Bálint biztos sokat nőtt. Kérem, mióta ismeri őket, hát amióta elvetted Dórát, pontosabban utána két héttel, mikor visszajöttetek a körutazásról, akkor mutattad be, de rég is volt, hajaj! Hajaj.

Én megyek az óvodába, mire hazaérünk, majdnem kész a vacsora, a gyerek még játszik egy kicsit. Tudakolom, ma megyünk-e még valahová kocsival, a lány mondja, nem, bontok egy bort, töltök, nem koccintunk, iszunk, én még két pohárral, feszült vagyok, látja rajtam, megsimítja a kezem, azután a tűzhellyel babrál. Nagy levegő, csak kibököm, ki vagy te? Nem könnyebb. Felém fordul, nevét mondja, Virág Dóra. Már nem szólunk ma. Bálint alszik, a lány vonzó, úgy látszik, estére szépül, hát nézem, észreveszi, viszonozza, szomorúan, aludni megy.

Reggeli, csók, integetés, munka, óvoda, bor, koccintás, nem kérdezek, beszélünk másról, játszunk a gyerekkel, Dóra estére szépül, hát nézem, észreveszi, viszonozza, aludni megyünk, átjön hozzám, jó nekem, tán neki is.

Péntek délután telefon, Zoli az, este feljönne Évivel, ha nem gond, hoznak egy kis kóstolót a nagyszülőktől, hurka, kolbász, pálinka, házi, bivalyerős. Persze, gyertek, hűtök be sört.

Szólok, jön Zoli, Évi, hoznak kóstolót, egy kicsit beszélgetünk, Activity, kártya, egy kis szendvics, sör. Örül, hű de jó, már régen látta őket! Mondom, még soha. Kerekednek a szemei, elfordul, az ablakhoz megy, sír, átkarolom, nem akarja, szembefordítom, magamhoz ölelem, nagyon sír. Nagyon. Simogatom a fejét, babusgatom, csitítgatom, kérem, ne haragudjon, nem tudom, ki ő. Elhúzódik, sírnék, nem mutatnám, látja rajtam, megtörli a szemét, felém fordul, magamhoz vonom, jön, bújjik, érzem, jó ez, hát legyen így. Legyen.

Zoli, Évi megjönnek, szia, Dóri, szia, Bálint, viszonozzák, így van jól. A gyerek kap csokit, elrohan, de már jön is vissza a rajzaival, mutatja a vendégeknek, nagy ámuldozás, büszke vagyok, látszik rajtam.

Késő estig hepaj, lemeózzuk a pálinkát, remek, sör, szendvics, történetek, emlékszel, mikor Évi Dórával elkötött egy vízbiciklit?, lehet azt elfelejteni?, alig tudtuk ki-magyarázni, hajaj! Emlékszem? Hajaj.

Bálint már alszik, rendet rakunk, elmosuk a poharakat, zuhany, a pálinka még vellem van, állok a nyitott ablaknál, langyos a levegő, Dóra átkarol, nagyon szép, hát nézem, észreveszi, viszonozza, jó nekünk. Nagyon.

Hétvége. Aludnék sokáig, nem lehet, jön Bálint, ugrál az ágyunkon, dögönyözi az oldalam, rádobom a nagypárnát, elborul, de már pattan is föl, mint egy gumiasztalról, püföli a fejem egy kispárnával, Dóri szintén, hát egy nagy túró fogom hagyni magam, kifulladásig agyabugyáljuk egymást, aztán csak kapkodjuk a levegőt.

Egész nap az állatkertben csavargunk, ezt sohasem szerettem, most mégis. Nézem a vízilovakat, elmerülnek, följönnek, süt rájuk a nap.

Este van, mire hazaérünk, Bálint már a kocsiban elaludt, nem keltjük fel, álmában átöltöztetjük, betakarjuk. Megyünk zuhanyozni Dórával, ölelem, ölel, az ágyban tovább.

Korán kelek, bekapcsolom a számítógépet, írok, Dóri kérdezi, mit – nem vettem észre, hogy felébredt –, mondom, a múlt napokat, mert olyan valószerűtlen az egész, képtelen vagyok elhinni, tán ha visszaolvasom, igaznak tűnik. Nem szól, nem sír. Nem szölok, nem írok.

Bálint jön, kapcsolja a tévét, nézem vele, nézzük vele, telik az idő, nem beszélünk, csak a gyerekekhez. A lány elhúzódik a konyhába, kijön, nem szól, bezárkózik a fürdőszobába, hosszan engedi a vizet.

Korán kelés, zuhany, reggeli, százéves vagyok, mondom, megyek a bankkártyáért, Dóra elmosolyodik, megszorítja a vállam, elindulok.

Az ügyintéző emlékszik rám, kapom az új kártyát, kipróbáljuk, működik, teljes siker, megköszönöm, mondja, nincs mit, kéri, adjam át a helyem a következő ügyfélnek. Megyek ki, a biztonsági őr köszön, előzékenyen nyitja az ajtót.

A kocsiból hívom Dórát, mesélném, mi történt, de azon a számon előfizető nem kapcsolható. Újabb telefon, kérek szabadnapot, nem adnak, sok a munka, esetleg a délelőtt egy részét, de be kell pótolnom.

Csengetek, semmi, a kulcsom használok, bent csend, üres a lakás, rohanok a kocsizhoz, a boltnál megállok, kérdem az eladólányt, nem látta-e Dórit vagy Bálintot, ne haragudjak, nem tudja, kikről beszélek, már kiabálok, hogy akikkel idejárunk egy ideje, múlt héten is voltunk, nem, akkor sem tudja, hogy kikről van szó, és ne ordítsak.

Kihátrálok, az óvodánál fékezek, majdnem rendőrt hívnak, mit képezek, itt nem ismernek Bálint nevű gyereket, de hátha, de nem, és emelik a kagylót, inkább megyek.

Bekapcsolom a számítógémem, nem tudok figyelni, az asztalon nincs fénykép. Gyorsan a többiekre nézek, ki rakhatta el, de semelyikük nem tűnik a tettesnek.

Felhívom Zolit, örül, régen beszéltünk, van egy kis pálinkája, megihatnánk, ha gondolom, mondom, pénteken voltak nálunk, nevet, van annak már egy éve, akkor is egyedül volt, Évi épp vizgázott.

Aradi Varga Imre

ODÜSSZEUSZ EMLÉKEI

Lógok a gyökéren

Igen, így volt: beszélhettem nekik,
 hogy más marháit nem lopjuk, nem öljük,
 fülük süketté zárult, hülyén, sunyin
 a földet nézték, vagy fejem fölött
 a véresen sötétlő naplementét,
 de tarkón vert a fáradtság, s az álom
 reám szakadt, s a fölkelő Nap, láttam,
 dögtetemeken lépkedett: Hélios kedvelt barmain –
 a megtorlás elől, hiú remény,
 gyorsan hajóra kaptunk, de sóhajnyi idő,
 annyi se telt el, s őrzöngő vihar

zúdult le ránk,
 s az utolsó hajó, az utolsó hajóm!
 tűnt el a mélyben és valahány jó legényem is –
 egy üvöltő örvény húzott le és köpött elő
 Kharübdisz gyilkos torka felé hajítva,
 szerencsém volt? szerencsém van, egy nagy gyökér
 lóg a tenger fölé, azt markolom most,
 izmaim már görcsben feszülnek, szemeim
 kigúvadnak, tarkómon égető, parázsló villanások,
 egy közömbös gyökér kegyelmére utalva
 lógok az űrben ég és víz között,
 s csak hörgöm, hogy: nem adod föl, Odüsszeusz,
 magam vagyok,
 a szétesett világ magánya bennem
 s az alvilági rettenet –
 most élvezkedtek istenek, igaz?

Árnyak beszélnek

Agamemnón mondja

Bizony régen nem láttuk egymást, jó Odüsszeusz,
 Trója parázsló palotái mögöttünk, s odalenn
 az izgatott hadak, a győztes maradék
 zsibong a parton, indulunk haza, igen,
 így volt, mikor elváltunk, s most már láthatod,
 hogy mindörökre –
 jó széllel járt a hír előttem, kikötőmben
 tülkökökkel, üdvrivajjal fogad a népem, hű alattvalók,
 s ha ünnep, ám legyen:
 hetvenkilenc rabszolga hordja, hordja
 egykor volt Trója kincseit,
 s kivont királyi kardomon
 negyvenkilenc vagy ötven trózi vére barnul,
 s bal lábamnál a trójai jós, Kasszandra,
 az örök balek üget –
 Odüsszeusz! Odüsszeusz!
 nem létező szakállam lengetem: vigyázz!
 nem létező ujjammal intelek: vigyázz! –
 a palotámban ünnepi asztalok, s előtte még
 jó illatú meleg fürdő megfáradott
 testemnek üdülés, Klütaimnésztra
 engem, hites urát, a harcból
 megtérő győztes hadvezért így fogadott,
 arcán mézes mosoly, száján illő szavak –
 s lemészárolt, akár egy vágómarhát.

Akhillesz mondja

Okos fiú, Odüsszeusz, okos fiú
 voltál mindig s az is maradtál, látlak,
 elüldögélsz a Sztüx átellenén,
 s Akhillesz, én, nyomorult, bornírt szoldateszka
 holtak vezére lettem, fejedelme is
 a semminek,
 kóborlok itt a piszkos félhomályban
 rothadó hullahalmokon, derék
 fiúk voltak pedig, jó harcosok,
 vidám legények, tökök szeretők,
 s lettek mind áldozataim,
 nem vádolnak, dehogy, csak bűzlenek,
 konokan bűzlenek,
 s a szép, tavaszmosolyú lányok is,
 kiket aláztam, meggyaláztam, tönkretettem,
 hisz hős voltam, s ennek így kellett lennie –
 tündöklő nap alatt, jó szélben, édes illatokban
 bár lennék együgyű szolgállegény odafönt,
 mint hős Akhillesz itt e didergő semmiben –
 lassan bomló agyam
 játszik velem, s holnap talán
 már nem tudom, ki vagy te és
 ki voltam én,
 és nincsen visszaút, Odüsszeusz, nincs vissza út –
 az istenek
 átverték, jó ithakai.

Egy méloszi felvilágosítása

Hát tényleg nem zavarsz el, jó uram?
 nekem is jut egy cseppnyi vér? elég bizony,
 ha ujjamat bemárthatom, elég lesz,
 lenyalogatom, holtomban is hű ebetek
 meghúzódom e nagy hősök mögött, hiszen
 ki voltam én, uram?
 egy névtelen méloszi kecskepásztor,
 senki, semmi, uram,
 harchoz nem értő s mégis elveszejtett,
 s nagyon ronda, mondhatnám nagyon ocsmány
 hulla vagyok, igaz, de vétlen ebben, jó uram,
 nem én ontottam ki a belemet,
 megtette más, s hiába kérdezem: miért?
 néhány állat, vagyonom ennyi volt,
 s a kisfiam, kis gödölyém apátlanul
 növekszik majd, és újabb áldozat lesz

gonosz, gyilkos játékokban, uram,
s csúnyácska, nekem mégis kedves asszonyom
mást mit tehet?
meghágják vagy meghágotja magát
s jövőre új fiút szül másnak –
a fenevad csak akkor öl, ha éhes,
mért öltetek meg, délceg daliák?

– Miért? miért? mert emberek
vagyunk csak, nem vadállatok.

Beck Tamás

A GYANÚTLAN TEST

Párocska áll kőszobrok gyűrűjében;
a derűs, csupa élet, örökké
jópofa férfi, aki még nem
sejti, hogy ez az utolsó közös kép

róluk, s a nő, ki tudja már, hogy
két ember kell az igazi magányhoz,
s a szerelem, ha kezeletlen
betegség, halálhoz kell hogy vezessen.

De testük, mint egy szeizmográf,
jelzi a köztük növekvő távolságot;
ujjaikat összefonják,
de csak, mint anya rossz fiához,

a férfihöz úgy búvik óvón
a nő. Talán az elvégzett vizsgálat
jár az eszében, mely kibontott
nagy hirtelen még egy szerelmi szálát

– ma tudta meg, AIDS-et kapott a
férfitől; nyilván van még egy szerelme,
s így tovább, a többiek tán már halottak,
működik a szerelem dominóelvé –

és rájön, hogy nem is a megbocsátás
e helyzet legnagyobb talánya,
hisz míg a maribori főteret csodálták,
a vigaszt bőven megtalálta

abban, hogy elképzelte: a barokkos
homlokzatok mögött megannyi otthon
rejtezik, sok-sok idegen élet
szokik hozzá az örömhöz, a szenvedéshez,

s könnyen lehet, a teher, amit hordoz,
nem mérhető egy másnak juttatott sorshoz,
s a Dráván úszó vadkacsák, a tiszta ég is
oly boldogító most, hogy... Ó, de mégis,

mitől tűnik a gyanútlan test oly okosnak?
A fénykép kedvéért egymásra mosolyodnak,
ám ahogy a kőszentek lenéznek rájuk,
megérik, hogy foszlik le róluk álruhájuk.

A SKIZOFRÉN SRÁC

Araszoltunk Mártival a forgalomban. A Déli
környékén járhattunk éppen, amikor észrevettem.
Tyúklépésben elbaktatott a zebra feléig,
aztán rohant vissza, mint egy tolvaj tetten érten.

A járdaszegélyen lekuporodott, s előre-háttra
ingatta fejét: működésben lévő olajhimba.
Ráripakodtam Mártira, mert rátenyerelt a dudára.
„Állj meg!” Kiszálltam, s beemeltem a testet a kocsinkba.

Kataton mozgása nem csillapult a hátsó ülésen.
Értelem? Csak annyi, mint egy plüssmaci üvegszemében.
Márti megszánta; feltekerte a kocsiban a fűtést,
mintha ezzel teremthetne szavai közt összefüggést.

Minek folytassam? Kítettük a Külső-Bécsi úton,
s nem szóltunk egymáshoz semmit, úgy robogtunk hazáig.
Az nem lehet, hogy valakiben a józan ész kihunyjon,
szólaltam meg már otthon, és ezt bizonygattam váltig.

Aztán elmúlt ez a tél is, és egyre jobban érzem:
a skizofrén srác mindent értett úgy, ahogyan én nem.
Mi gyűjtünk szorgosan, s ezzel el is szalad az élet,
ő meg a tékozló fiú, ki folyton hazatéved.

Nekem csak prófétát jelentett, Mártinak koloncot,
hisz rádöbbsentett mindkettőnket, hogy mi vagyunk bolondok
mind, akik elindulunk a forgalommal reggelente,
ahogy a véráram is szétviszi a mérget az erekbe.

Kun Árpád

MESE AZ ESETLEN HEGYEKRŐL

Azok, akik meghalnak, káprázatos
növésbe kezdenek. Három évvel a
temetése után apánk már óriás. Űk-
és szépanyáink esetlen hegyekként

imbolyognak a horizonton. Még
a kisebbek is, a névtelenek, az
elfeledettek, felhőket terelnek,
mamutfenyők, akikhez a hórihorgas,

széles vállú halál se merészkedik
közel, nehogy természetellenesen
aprónak tűnjön, mint bálna mellett
az elefánt. Méreteik alapján kép-

telenség, pedig ők is emberként
szenvedtek ki, és nem úgy múltak
el, ahogy az istenek. Kihűlő
hamvaik még csak Pompejít sem

temették maguk alá, nem, sokan
visszatöpörödtek az unokákhoz,
sőt tovább, és legeslegvégül
elkallódtak a játékszerek között.

Senki, maguk legkevésbé, de
még a ruháik, cipőik se tudták
róluk, hogy kicsodák. Mostanra
mégis elég, ha árnyékukból,

amit mamutfenyőként vetnek,
egyetlen túlevélyni megcsillan
rajtunk, és minden, amit teszünk
vagy gondolunk, szintiszta arany.

MESE PORRÓL, KŐRŐL, VÍZRŐL

Porból lettünk, porrá leszünk.
Amíg voltak, az istenek
kőből lettek, s a norvégok
azóta is kővé lesznek.

Rajtuk nem átok teljesül
be, csak a példa miatt nem
porladnak el. Országukban
minden szikla jární akar,

s ők maguk mozgó kövekként
kísértenek haláluk után.
Ja, és válhatnak még vízzé,
hogy aztán megfagyhassanak,

mert a jég a legboldogabb
valamennyi kristály közül.
Koporsójukból forrás tör
fel, végtelenített könnycsepp.

Magát siratja a halott.

Lator László

ZSINÓRPADLÁS

Hogy felelhessen valamit

Nem éreztem ellenállhatatlan kényszert, hogy megírjam ezt a verset. Nem jött rám az írhatnék, a lázas önkívület, az úgynevezett ihlet. (Nem mondom, hogy a versíráshoz nem kell valami ilyesmi, a tudat szakaszos kikapcsolása, féléber gomolygása.) Egyszerűen csak írni akartam valamit, talán valamelyik folyóiratnak, de leginkább azért, hogy a békéscsabai könyvtár, azt hiszem, Fodor Bandi kezdeményezte zárt bibliofil sorozatában 1976-ban kiadott vékony versgyűjteményem, *AZ EGYETLEN LEHETŐSÉG* után egy igazi könyvre való írásom összegyűljön. (Meg is jelent jó tíz év múlva, annyi idő kellett nekem hozzá, címe a *HOGY FELELHESSEN VALAMIT* egy sora lett, a *fellobban, elhomályosul.*) Szóval házi feladatot készültem fogalmazni, fogalmam sem volt róla, miről fog szólni. Nem mondom, szebben hangzana, hogy ez vagy az kikívánkozott belőlem, vagy hogy elkezdett bennem motoszkálni egy sor, valami töredék (ez többünkkel elő-előfordul), és abból a bizonytalan-iránytalan kezdeményből bomlott ki aztán az egész. De feladat-